

پاسخ به مسأله شر در الهیات زردشتی

سعید انواری*

چکیده

مسأله شر یکی از مباحث مطرح در فلسفه و به‌خصوص در رشته فلسفه دین است. بسیاری این مسأله را جدی‌ترین نقد عقلانی بر اعتقاد به وجود خدا دانسته و آن را پناهگاه الحاد می‌نامند و به عنوان مطلبی نوظهور معرفی می‌نمایند. در این مقاله نشان می‌دهیم که این مسأله، سال‌ها پیش، عیناً توسط متکلمان زردشتی مطرح شده است. همچنین راه حل آنها برای این مسأله نیز مورد بررسی قرار گرفته است و به کمک نظریات برخی از عرفای اسلامی، وجود دو مبدأ خیر و شر در آیین مزدیسنا، با صفات جمال و جلال الهی تطبیق داده شده و از این طریق نشان داده شده است که چگونه می‌توان با استناد به پاسخ عرفای مکتب خراسان به مسأله شر، آیین زردشتی را کیشی توحیدی به شمار آورد.

واژه‌های کلیدی: مسأله شر، آیین زردشتی، عرفان اسلامی، صفات جلال.

* استادیار فلسفه و کلام اسلامی، گروه فلسفه، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران. رایانامه:

A Response to the Problem of Evil in Zoroastrian Theology

Saeed Anvari*

The problem of evil is a well-known subject in philosophy, especially in philosophy of religion. In fact many thinkers hold that the problem of evil is the most potent rational objection to the theistic belief and has been called the rock of atheism and are being introduced as a recently emerging notion. This paper shows that this problem was proposed and discussed many years ago by Zoroastrian scholars. This paper also studies the solutions proposed by those scholars; And with the help of some theories from Islamic theosophists, the existence of the two sources of good and evil in Mezdayasnian creed has been compared with the concepts of Attributes of Beauty and Glory. In this way, it has been shown that with the help of responses from the Khorasan school to the problem of evil, the Zoroastrian religion can be considered as a creed of Unity.

Keywords: The problem of evil. Islamic theosophy. Attributes of Glory. Zoroastrian creed.

* Assistant Professor of Islamic Philosophy and Theology in the Department of Philosophy at Allameh Tabatabaei University. E-mail: saeed.anvari@atu.ac.ir